

Šiame numery:

Senstelėjusi komedija.

Paulių šeštąjį atsisveikinant.

Czesław Milosz apie save ir poeziją.

Czesław'o Milosz'o eilėraščiai.

Naujas žodis apie Naująjį Testamentą.

150 metų nuo Henriko Ibseno gimimo.

Nuomonės ir pastabos.

Nauji leidiniai.

Kultūrinė kronika.

Senstelėjusi komedija

Jei būtų surengtas šamojo konkursas tema "Doktrina ir menas", siūlyčiau pirmą vietą ne V. Žilinskaitės fejletoną ir ne S. Aliūno humoristinį eilėraštį, bet Lietuvos KP Centro komiteto nutarimą.

Neseniai tas ten visagalys sam-būris, prisilaikydamas bolševiki-nio budrumo tradicijos, priėmė nutarimą "Dėl literatūros ir me-no kritikos būklės" pavergtę Lietuvoje. Pasirodo, kad tenyk-čiai kritikai nekritikuoja taip, kaip reikia. Nutarimo santrauką atspausdino "Literatūra ir me-nas" liepos 15 d. numeryje, ant-rame, vedamiesiems skirte pu-slapyje. Vadinasi, reikalas opus.

Anksčiau gerokai supykdavau, perskaitęs panašius partijos pa-mokslus. Kurių galų jie kišasi į meno reikalus? Ką bendro jų politinė doktrina turi su menais? Ar būtinai nuo vienos ar kitos kritikos kryties priklauso valstybės gerovė? I tuos klausimus atsakydavau tulžingai: "Nel Nel Dar kartą nel Partijos ponai neturi teisės prievartauti meną. Taip daryti negražu.

Šiandien jau taip piktai nera-guoji. Apsipratau. Juk galima su viskuo apsiprasti. Net su kaimyno šuns irzlų lojimu naktimis.

Prieš gerą pusmetį teko apie tai šnektelti su vienu iš Lietuvos viešųjų žmogumi, gerai pažįs-tančiu tenykščias nuotaikas me-no sluoksniuose. Jis viską nulei-do juokais. Sako: "Jie pašneka, pabara, pamoko. Mes pasiklausome ir vėl gyvename po senovei, dažniausiai pasikliaudami tik sa-vo vidiniais įsakais". Anot jo, partijos santuoka su menu daug kam primena turtingo, pavydaus senio meilę jaunutei pačiai. Juo ožys senyn, tuo ragai aštryn. Ir ant tų ragų nematomomis raidė-mis užrašyta: nepasitikėjimas ir priekabumas.

Tai tokią linksną alegoriją rez-gė svečias iš Lietuvos. Juokauda-mas. Nesirūstindamas nei ant partijos karštinčių, nei ant kai ku-

rių gabiai prisitaikančių meno darbuotojų. Ką padarysi — vie-noda visų dalia dalužė. Kai da-bar Kremlius didžiųjų ožių ragai paastėjo, ir Lietuvos bliovėjams reikia parodyti didesnį aiškstin-gumą.

Taigi, žvilgtelėkime į minėto nutarimo bent vieną pastraipą: "Kritika nepakankamai aktyviai ir nuosekliai įtvirtina revo-lucinius, humanistinius sociali-nio realizmo meno idealus, ne-pakankamai demaskuoja reak-cinę Vakarų buržuazijos meno ir dekadentių srovių, revizionisti-nių estetinių koncepcijų esmę. Ne visada giliai ir kryptingai a-nalizuoja lietuvių tarybinės li-teratūros meno vystymosi proce-sai, kūrinių nūdiene tematika. Neretai kritika taikstosi su me-no idejiniu ir meninio lygio kū-riniais, estetizacijos pasireiški-mais, praeities idealizacijos ele-mentais kai kurių autorių kūry-boje."

Šio gabalo pakaks. Iš tiesų čia nėra nieko naujo. Tas pats prie-kaištingas bambėjimas, daug sy-kių girdėtas per tuos tirsdešimt su kaupu okupacijos metų. Net ir partinio žodyno kanoną (su vi-som revoliucijom, reakcinėm buržuazijom, dekadentišm sro-vėm, revizionistinėm estetinėm koncepcijom, socrealizmais, kryptingumais...) jau tiek iš-blankusi, jog, einu lažybu, joks žvirblis nepurptelės, ją išgirdęs.

Partijos aktyvistams nutarimų ir nebereikia naujai suredaguoti. Nueina jie į tvankų archyvą, su-randa rezoliucijų lentyną, išsi-traukia tinkamiausią, nukopijuo-ja, pridėda dar vieną priekaištą ir nešasi į slapta posėdį. Ten rūš-žius balsu perskaito, reikliu žvilgsniu permeta klausytojus, pagarbiai žvilgtelė į didžiulį Le-nino portretą, patyli minutę ir tada kovingai sako: "Tai kaip, draugai, ar neatėjo laikas už-drožti per pakinklius tarybinę duoną valgantiems kritikams. Jie dabar išmandrėjo: užmiršo, kaip reikia sieti meno reiškinis su gyvenimu, tiksliau pasakius, su tarybinio žmogaus darbo perga-lėmis".

Posėdžio dalyviai vieningu plojimu priima nutarimą. Už-antspauduoja. Raštas bema-tant garsinamas visuose leidiniuose, net ir žemės ūkio laikraštyje. Kultūros darbuotojai, rašytojai, menininkai ir kritikai perskaito,

PAULIŲ ŠEŠTĄJį ATISISVEIKINANT

A. RUBIKAS

Žmonėms skirtas

"Iš žmonių imamas, žmonėms skiriamas" — taip apaštalas Paulius yra apibūdinęs S. Testamento vyriausiąjį kunigą. Ši ap-tartis tinka ir N. Testamento po-piežiams. O kartu ji atskleidžia ir vieną labai svarbią tiesą, bū-tent — kunigas yra imamas iš tam tikro meto žmonių ir tuo pačiu skiriamas to meto žmo-nėms, — taigi, jis yra šaukiamas atlikti tam tikrą istorinį uždavinį.

Bažnyčios be istorijos nėra. Ji nuolat žengia iš vieno istorijos tarpsnio į kitą, pati keisdamosi, kaip keičiasi ir Bažnyčiai pri-klausą žmonės. Šią tiesą kartais būna sunku suprasti, arba, ge-riau sakant, su ja apsiprasti. Žiū-rėti į Bažnyčią kaip į kokią niekad nesikeičiančią Didybę, kuri vis-a-da liktų tos paties išvaizdos, bū-tų tokia pat iliuzija, kaip ir no-rėti Bažnyčią atitraukti arba izo-liuoti nuo pasaulio, kuriame ji gyvena.

Kai Paulius VI iš Jono XXIII perėmė Bažnyčios vadovybę, ši per savo atstovus jau buvo susi-rinkusi Vatikane naujų klausimų spręsti. Bažnyčia pasijuto per pa-saulį, per jo istoriją keliaujanti Dievo tauta. O tam pasauly po-ankstesnio, pirmojo visuotinio Bažnyčios susirinkimo Vatikane, sušaukto 1869 metais, buvo jau atsiradę begalės naujovių: gyve-nimo supramonėjimas, miestų augimas su nauja, juos atitin-kančia kultūra, nepaprasta tech-nikos pažanga ir jos atneštos la-bai greito susižinojimo (komuni-kacijos) priemonės. Visa tai kei-tė žmonių tarpusavio santykius.

gūžčioja pečiais, kraipo galvas. Kai kas nusikeikia. O kai kas juo-kiasi ligi ašarų.

Sakykite, argi už šią pastovią, mūsų epochoje vykstančią kome-diją LKP Centro komitetas ne-nusipelnė šamojo premijos? Aš manau, kad taip.

Pr. V.

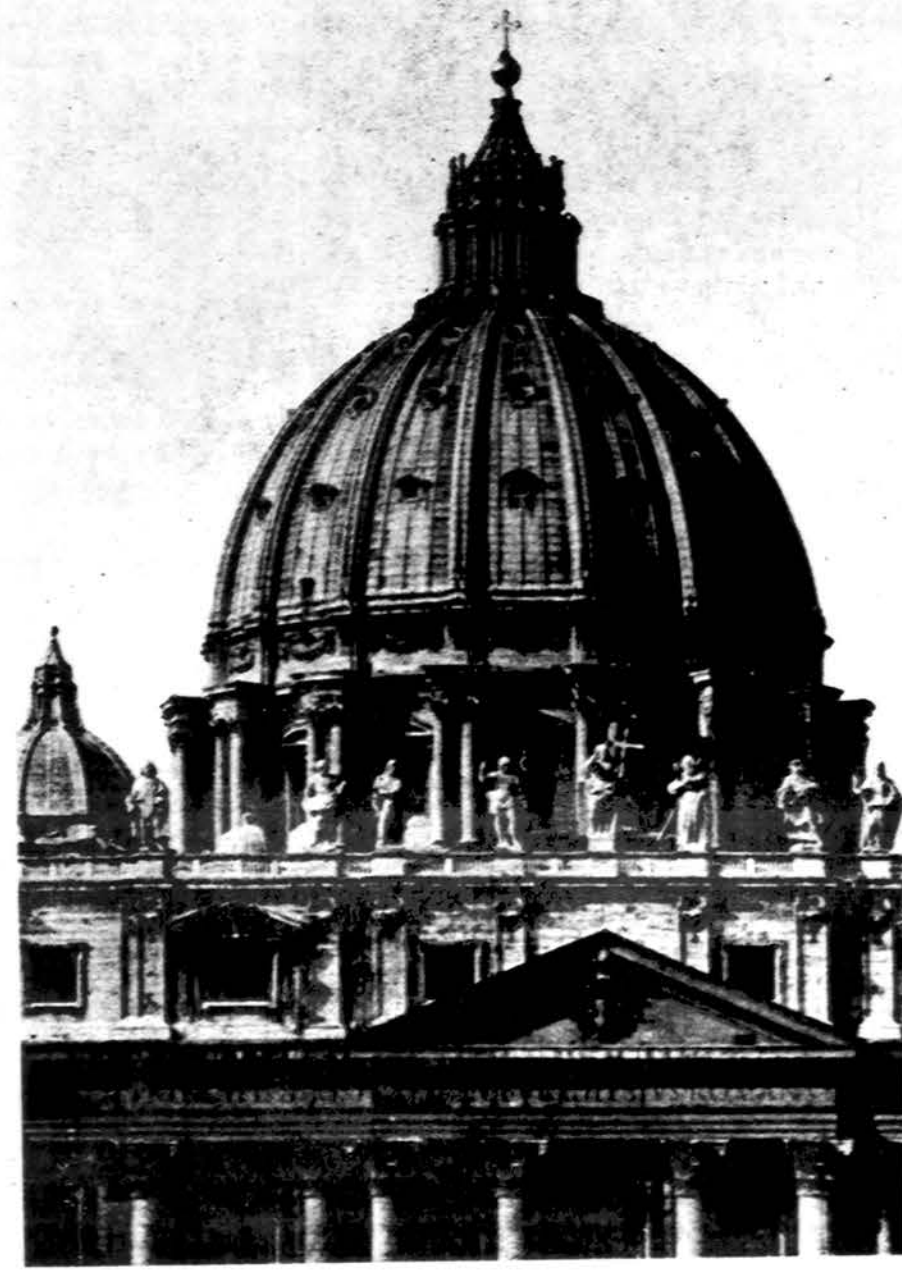
Tų staiga pakitusių ir nesukrikš-čionintų santykių — visų pirma tarp darbdavių ir darbininkų — dėka kilo naujasis ateistinis sąjū-dis, apimęs vis platesnes žmonių mases. O čia pat kilęs II pasauli-nis karas pareikalavo 50 milijonų gyvybių. Toje katastrofoje da-lyvavo ir katalikai.

Bažnyčia pasijuto įtraukta į sū-kurius ir negandus, tapusius grėsme jai pačiai. Ji pradėjo įjė-koti naujų, sėkmingesnių prie-monų žmonių santykiams krikš-čioninti. Kartu ji pastebėjo, kad ir jos senasis feodalinis sti-lius, atsineštas iš praėjusių mo-narchinių šimtmečių, dabar irgi darėsi jau neveiksmingas.

Reformos

Todėl Paulius VI savo pirmo-joje kalboje Vatikano susirinki-me su didele pagarba prisiminė Joną XXIII, tą susirinkimą su-šaukusį: Brangusis šv. Tėve Jo-nai! Mūsų pagarba ir padėka tau už tai, jog dieviško įkvėpimo veiki-amais, sušaukė ši susirinkimą, kad atvertum Bažnyčiai naujus kelius. Juk mūsų uždavinys, kal-bėję toliau popiežius, cituoda-mas Joną XXIII, yra ne tik saugo-ti katalikiškąją doktriną — lyg tesirūpintume tik senove —, bet ir imtis darbo, kurio reikalauja mūsų laikai.

O tie laikai reikalavo naujų i-žvalgų bažnytiniam gyvenime bei sielovadoje bei naujos kalbos. Štai 1960 metais, taigi dar prieš Vatikano susirinkimą, skundėsi Gabriel Marcel vienas straipsny, kad daugelis teologų universite-tuose ar teologinėse mokyklose perduoda vis taiš pačiais žodžiais tradicinį Bažnyčios mokslą — arba tai, ką jie tradiciniu Bažnyčios mokslu laiko — vis tais pačiais žodžiais kaip seniau, neatkreip-dami dėmesio į tai, kad žmonės ir jų kalba jau yra pasikeitę, — tarsi tie pasikeitimai su jų teolo-gija nieko bendro neturėtų (plg. Propylaen - Weltgeschichte, a-pie šiandieninio pasaulio religi-

Sv. Petro bazilikos Romoje kupolas, suprojektuotas Michelangelo (1475-1564)

ne mąstysena, tomas 10,2, pusl. 595).

Paulius VI toj pačioj kalboj Vatikano susirinkime irgi paste-bėjo, kad "gali būti nuostabiai praplėsta teologinė doktrina — kaip jai ir dera". O pats Vati-kano susirinkimas tuo klausimu nutarė, kad "skelbti apreiškąjį žodį prisdierinimo keliu (su-prask: prie dabartinių laikų) turi būti nuolatinis kiekvienos evan-gelizacijos dėsni" (Bažnyčia da-bartiniame pasaulyje. Pastoraci-nė konstitucija, 44).

Aišku, kad tokiais laikais va-dovauti Bažnyčiai yra nelengva,

ir kad Paulius VI popiežiavimas jam tikrai buvo sunkus. Vieni ti-kinčiųjų, nesuprassdami Vatikano susirinkimo reformų esmės bei tikslo (galimas daiktas ir dėl to, kad buvo tų reformų užklupti ir joms neparuoti) norėjo, kad po-piežius vėl viską atstatytų, kaip yra buvę Pijaus XII laikais (ives-tasias reformas laikydami net še-tono darbu). O kiti, matydami, kaip tos reformos yra reikalingos ir neišvengiamos, reikalavo jų daugiau ir skubesnių. Tokiu me-tu vadovauti Bažnyčiai yra sun-ki našta. Paulius VI ją nešė kanti-riai ir ištvermingai. Tai buvo jo savanoriškai nešamas kryžius. Kaip jis apie save yra pasakęs — jis jautėsi pašauktas ne tiek Baž-nyčiai vadovauti, kiek dėl jos kentėti. Ir štai jo pontifikato me-tu Bažnyčia nesuskilo, — nors ti-kinčiai ir nebuvo vienos nuomo-nės reformų klausimais. Kunigai, vyskupai ir pats popiežius, — o paties Vatikano susirinkimo žo-džiais, turi "šalinti bet koki skal-dymąsi, kad visa žmonių giminė būtų sujungta Dievo šeimos vie-nybe" (ten pat, 43). Paulius VI tai laikė savo svarbiausiu užda-viniu.

Bažnyčios istoriskumas

"Bažnyčia keliauja kartu su vi-sa žmonija ir dalijasi su pasa-u-liu ta pačia žemiškąja dalia", sa-ko Vatikano susirinkimas (Baž-nyčia dabart. pasaulyje, 40). Var-gas tad Bažnyčiai, jei ji šiuos žmo-nijos greito keitimosi dešimtme-čius būtų jokių reformų savo gy-venime nedariusi, jeigu ji ir šian-

dien nešiotų tą patį drabužį kaip ir prieš 40 metų. Šitaip ji prasi-lenktų su savo uždaviniu: šian-dieniniam, pasikeitusiam pasa-u-liui taip pat rodyti kelią į Dievą. Juk Bažnyčia gyvena ne šalia is-torijos, o joje. Ji net pati turi sa-vo istoriją, kurios kartais negali atskirti nuo pasaulio istorijos (kai skaitai senuosius Bažnyčios istorijos vadovėlius). Kas vyksta pasaulyje, vienoki ar kitoki bū-du, atsiliepia ir Bažnyčioje, juo labiau, kad Jono XXIII žodžiais, "Bažnyčia niekuomet nebuvo abejinga tautų vystymuisi, moks-lo ir technikos pažangai ir visuo-meninio gyvenimo pasikeiti-mams" (Humanae salutis).

O be to: pats Apreiškimas irgi turi savo istoriją. Ir jis, anot Ma-ceinos, turi savo istorinę lytį: "jis yra tam tikru metu kilęs, laikosi tam tikro tarpsnio mąstysena bei tam tikros tautos kalba" (Religi-jos filosofija, I, ps. 73). Taigi ir Apreiškimą reikia pristatyti žmo-nėms, kurių būna pasikeitusios ir mąstysena ir kalba.

Sutelkinė pažanga

Šiam uždaviniui vykdyti rei-kia sutelkinti darbo. Čia reikia dialogo visų su visais. To dialo-go reikia ne tik pačioje Bažny-čioje. Jo reikia ir su tais, kurie yra šalia Bažnyčios. Anot Vati-ko susirinkimo, "kai viskas taip greitai kinta ir galvosena taip la-bai įvairuoja, Bažnyčiai itin rei-kia pagalbos. Jai ypač reikia pa-galbos tų, kurie, gyvendami pa-saulyje, ar jie būtų tikintieji ar netikintieji, yra įvairių institucijų bei sričių žinovai ir suprantą gliausia jų mintį". O "visi tikin-tieji, ypač ganytojai ir teologai, šventosios Dvasios padedami, tu-ri įvairius mūsų meto balsus iš-girsti, pažinti bei aiškinti ir, va-dovaudamiesi Dievo žodžio švie-sa, apie juos spręsti, kad apreiš-tojti tiesa galėtų būti vis ryškiau matoma, geriau suprantama ir tinkamai parodoma" (B. Dabart, pas. 44).

Susirinkimas tad ir ragina ga-nytojus bei kitus tikinčiuosius "prisidėti prie pokalbio su pasa-u-liu ir su bet kokių įsitikinimų žmonėmis" (B d. p. 43).

Tuo keliu Paulius VI ir pradė-jo eiti, įsteigdamas sekretoriatą puoselėti pokalbį net ir su ateis-tais. O pačioje Bažnyčioje jis kūrė naujas dialogo visų su visais formas. Kartu jis karpė ir seną-sias feodales formas ar cere-monijas, kurios tą naują pokalbį būtų apsunkinę. Štai pavyzdžiui popiežiui iškilnių metu palydėti vadinamiam Camerieri di Spada e Cappa (su kardu ir plosčiumi), su mezginiais apie kokią ir rankoves, jau nebetiko Vatikane, kurio tarnautojams reikėjo nau-jo socialinio draudimo kaip ir vi-sur kitur. Ir čia jau beldėsi nau-ja, nefeodalinė dvasia.

Paulius VI atsisakė ir tiaros, tos triaukštės karūnos, vidu-riniais amžiais taip mėgto val-džios ženklų. Jis buvo pirmas po-piežius, kuris po apaštalo Petro aplankė Sv. Zeme. Getsemanės sode, Alyvų kalne, ten kur Vieš-pats su savo mokiniams paskutinį kartą buvo meldėsis, Paulius VI, parpuoles ant kelių ir bučiūda-mas tą žemę, meldėsi už pasa-u-lią taiką. O ten, kur Viešpats buvo nešęs savo kryžių (Via Do-lorosa), apie popiežių, pasimetusi nuo savo palydovų ir saugomą

(Nukeita į 2 psl.)

Vatikano bendrasis vaizdas: Sv. Petro bazilika, aikštė, muziejai, sodai.

Paulių šeštąjį atsisveikinant

(Atkelta iš 1 puslapio)

vien nekrikščioniško (Jordanijos) karaliaus karių, grūdosi entuziasminga minia.

Paulius VI susitaikė su Rytų Bažnyčios patriarchu Atenagoru ir atšaukė ekskomuniką, kuria 1054 metais prasidėjo didžioji Rytų-Vakarų schizma.

Jam mirus, pasaulinė Liuteronų sąjunga išskėlė jo nuopelnus katalikams su protestantais suartinti. 1969 metais buvo Paulius VI apsilankęs tarptautinėje Evangelikų Bažnyčių Taryboje Ženevoje, tuo prisidėdamas prie glaudesnių santykių su šiomis Bažnyčiomis. O savo testamente jis prašo puoselėti su meile ir ištverme katalikų santykius su kitų krikščioniškųjų religinių bendruomenių mairais, kad pasibaigtų tas nelaimingas susiskaldymas.

Gi pats paskutinis popiežiaus žodis Kastelgandolfe, jo vasarvietėje, buvo skirtas tiems, kurie kenčia ir alksta. Jo paskutinis velykinis tikinčiųjų pasveikinimas suskambėjo ir lietuviškai.

Jo karstas jo paties noru sukeltas iš paprastų lentų, laidotuvių Mišių metu, gulėjo tiesiog ant žemės. Tokių popiežiaus laidotuvių dar nebuvo tekę matyti.

Iš savo tėvo jis buvo paveldėjęs, jo paties žodžiais, patybę nekapituliuoti, o iš motinos — polinkį susimąstyti, pagalvoti. Kai fašistai savo laiku persekiojo katalikų savanorius, susijungusius į draugiją, trumpai vadintą FUCI, tai jų kapelionas Montini eidavo protestuoti dėl persekiojimo pas Romos prefektą — ir vos vos liko nesuarežuotas. 1967 metais, Marijos apsišviesto Fatimoje penkiasdešimtmčio proga, jis vyko į Fatimą malda bei susimąstymui.

Gimnazija, kurią jis baigė 1916 metais, ir kuri jam atidarė duris į mokslo pasaulį, vadinosi "Arualdo da Brescia" vardu. Tai buvo tas Arualdas, kurį 1155 metais kaizeris Friedrichas išdavė popiežiui Hadrijonui kaip eretiką bei maištininką. Arualdas buvo nuteistas mirti. Nežinia, ką jausnasis Montinis apie savo gimnazijos patroną galvodavo. Tačiau yra žinoma, kad jis skaitydavo ir maištininkų raštus, ir tuos, kuriuos kuria buvo pasmerkęs. Jis skaitydavo ir galvodavo. Jis skaitė ne tik Jaques Maritan, — jis buvo skaitęs ir Renaną, ir Kafką, ir Simone Weil.

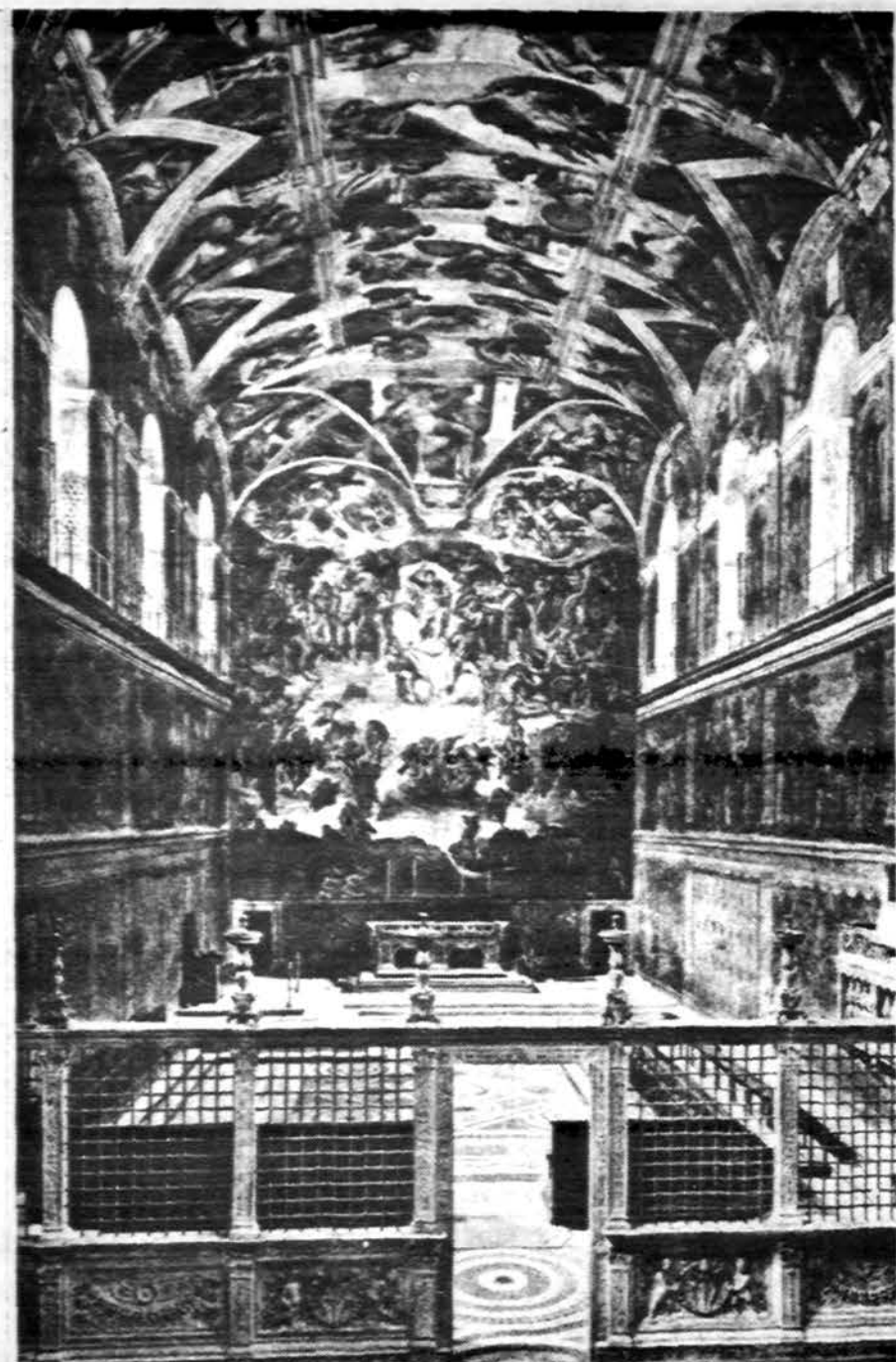
Jis jautėsi, popiežium būdamas, visų žmonių tėvu, —kas jie ir kur jie bebūtų. Čia buvo prieštara ir jo Rytų politikos. Jis apėmė visus kontinentus, atliko 9 didelės kelionės su 135.000 tūkstančiais kilometru.

Bažnyčios ateitis

Bažnyčia atsisveikino su Pauliaus VI žemiškaisiais palaikais. Bet ji negali ir negalės atsisveikinti su Jono XXIII pradėtu ir Pauliaus VI perimtu naujuoju keliu. Bažnyčia yra pašaukta vesti dialogą su pasauliu. Kad tas dialogas būtų sėkmingas bei vai-

singas, Bažnyčia turi namie vesti dialogą visų su visais. Kaip Vatikano susirinkimas įsakmiai pareiškė, "Bažnyčia yra skirta apšviesti Evangelija visą pasaulį ir sujungti Dvasioje į vieną visų tautų, rasų ir kultūrų žmones. Ta savo visuotinė misija ji yra brolybės ženklas — brolybės, kuri įgalina ir stiprina nuosirdų pokalbį". O "tai — kaip toliau aiškina Vatikano susirinkimo tėvai — reikalauja ypač pačioje Bažnyčioje ugdyti tarpusavio ištverimą, pagarbą ir sutarimą, pripažįstant įvairius teisėtus skirtumus, kad užsimegtų vis vaisingesnis pokalbis tarp visų, priklausančių vienai Dievo tautai, ar jie būtų ganytojai, ar kiti jos nariai". Šitoks pokalbis yra galimas tik laisvėje ir tarpusavio meilėje. Tik šitie dalykai gali būti tikros vienybės prielaidomis. "Tad tegaliuoja dėsni: kur tikra, tebūnie vienybė, kur abejojama — laisvė, o visur — meilė". (Bažnyčia dabart. pasaulyje, 92).

Bažnyčia nuolat keliai iš vienos generacijos į kitą. Jaunimas yra jos ateitis. Štai kokiais žodžiais yra kreipęsis Paulius VI į jaunuolius, jaunuoles ir reforminį Vatikano susirinkimą užbaigiant: "Būkite didžiavasiai, tyri, pilni pagarbos kitiems, nuosirdūs. Ir su užsėdintu kurbite pasaulį, geresnį už jūsų vyresniųjų". (II Vatikano susirinkimo dokumentai, 3 dalis, p. 202).

Slikto koplyčia Vatikane su Michelangelo tapybomis lubose ir garsiuoju jo "Paskutiniojo teismo" už didžiojo autorius, sienoje. Šioje koplyčioje vyksta naujojo popiežiaus rinkimai.

Naujas žodis apie Naująjį Testamentą

Antanas Rubšys. RAKTAS Į NAUJĄJį TESTAMENTĄ. Pirmoji dalis. Bendrija: Sąjūdis. Išleido "Krikščionių gyvenime". Knygų serija 16. Kalbą tikrino Petras Balčiūnas. Ilašus piešė dail. Telesforas Valius. Žemėlapius paruošė Juozas Andrius. Spausdino I.C.C., Putnam, CT. 1978 m., 394 psl., kaina \$8.00. Leidiny gaunamas ir "Drauge".

Lietuviškai knyga atsirasti iš-eivijoje sąlygos eina sunkyn, ypač studijinei, skirtai daugiau intelektualiniam ir dvasiniam elitui. Užtat ypatingi nuopelnai tų leidėjų, kurios nepalūžta. Tarp tokių yra ir prel. Vytaut Balčiūno įsteigta bei vadovaujama "Krikščionių gyvenime" leidykla, neseniai davusi Antano Rubšio veikalą "Raktas į Naująjį Testamentą".

Rašyti studijines šv. Rašto knygas yra ypač sunku. Reikia mokėti senasias kalbas, pažinti šv. Žemės istoriją, archeologiją, kultūrinę raidą, susigaudyti gausybėje šios srities literatūros. Autorius kun. prof. Antanas Rubšys tam turį gerą kvalifikaciją. Jis yra įsigijęs teologijos ir šv. Rašto licenciatų, dėstė San Diego kunigų seminarijoje, vėliau perėjo dėstyti į New Yorko Manhattano kolegiją, dirba kultūros centre, kur

JUOZAS PRUNSKIS

gausu gerų bibliotekų, panaudojęs plačią literatūrą vokiečių, anglų ir kitomis kalbomis.

Šį veikalą ruošdamas, jis stengėsi būti moksliskai tikslus ir kartu paruošti knygą, lengvai skaitomą platesnei publikai. Jis duoda daugiau informacijos, nagrinėjimus Naujojo Testamento knygų, jų konstrukcijų, jų idėjų, nesigilindamas į čia esančių problemų svarstymus, kad, anot jo, skaitytojas nepasimestų tuose labirintuose, nebūtų varginamas Naujojo Testamento sudėtingumu, o tik priimtų ir suprastų tą Dievo Žodį, išreikštą žmonių kalba, ir atsilieptų savo "tikėjimu, viltimi, meile Dievo gerumui Jėzuje Kristuje".

Vieton Bažnyčios, autorius vartodamas pakaitalą Bendriją (kuri vargu ar prigis), kalba apie jos lopšį istorijoje, aptaria Naujojo Testamento tautą — Izraelį, išryškina krikščionybę kaip naujosios sandoros bendriją, giliau supažindina su Kristumi kaip Naujojo Amžiaus pranašu ir, gilindamasis į Morkaus evangeliją, pasakoja apie Jėzaus žodžius ir darbus, o paskiau pereina į šv. Pauliaus laiškus, jo teologijos ir etikos nagrinėjimą.

Stengiamasi įvesti naujausius duomenis, pvz. iš Kumrano radinių, panaudojami naujausieji formų istorijos ir vadinamosios tikėjimo kraičio istorijos (Traditionsgeschichte) duomenys. Duodami palyginimai su kitomis (Morkaus, Luko, Jono evangelijomis), net sudarant atitinkamų tekstų lenteles, atkreipiamas dėmesys net ir į lietuvių protestantų Naujojo Test. vertimus. Autorius stengiasi neapsunkinti skaitytojo kokiomis mislėmis, todėl pateikia savo vartojamų retesnių terminų paaiškinimą, pvz. misoginistas (nekenčias moterų).

Knygos pabaigoje pateikiami Pauliaus laišku planai, surašant jų turinio dalis, duodamas gausus literatūros sąrašas, naudotų šventraščio citatų nuorodos, vardu ir dalykų alfabetinis turinys. Jaučiamas rūpestingas veikalo paruošimas spaudai. Knygą dar pagyvina lentelės bei paties autoriaus darytos nuotraukos šv. Žemėje.

Tenka pasigėrėti autoriaus pastangomis kiek galima plačiau verstis savais, lietuviškais terminais. Taigi čia aptinkama: įtampą sampyną (25 psl.), savimone (26 psl.), pervartas (37 psl.), talpyklas (vietoj cisternų, 99 psl.), sankirtį (153 psl.) ir kitus. Vieni iš

Nauji leidiniai

• ATEITIS, 1978 m., Nr. 6. Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos — lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas. Vyr. redaktorius — kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 Des Plaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL 60130. Administruoja Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629. Metinė žurnalo prenumerata JAV ir Kandoje — 9 dol., garbės prenumerata — 15 dol., susipažinimui — 7 dol., kituose kraštuose — 7 dol., išskyrus Pietų Ameriką (5 dol.).

Vedamųjų puslapiuose kreipiamas dėmesys į lietuvių pasauliniu žvilgsniu, į ateitininkų tarptautinius ryšius, į Aloyzo Barono novelės "Seimyniškas" Linos personažą, į poetės Salomėjos Nėries atvejį ir kt. Duodamos Kęstutis Trimako mintys temai "Krikščionių vienybės pusiauokelėje". Ekumeninėmis temomis rašo ir Irena Kairytė. Alfonsas Grauslys stabtelėja taipgi prie žymaus krikščionių suartėjimo skleidėjo Roger Schutz Duodamas pluoštas Kotrynos Grigaitytės eilėraščių. Du žurnalo puslapius puošia Marytės Gaižutienės keramikos darbų nuotraukos. Duomenis apie lietuviškojo Chicago Marquette Parko ateitį pateikia Saulius Kuprys. Linkuvos gimnazijos ateitininkų praeitį liečia dr. J. Kaškelio, Alf. Šešplaukio ir A. Eivienės straipsniai. Smalsumą kelia ir kelių atsiliepiamųjų simpoziumas apie krikščionišką atsinaujinimą. Marija Eivaitė recenzuoja Jurgio Gliados romaną "Narsa gyveniti". Puslapiuose nepagailėta ateitininkškos veiklos kronikos ir puikių nuotraukų.

• Danguolė Sadūnas, AND THERE WAS THE MOON THROWING STONES AT BIRDS, Illustrated by Sr. Ann Mikaila. 1978. Sisters of Immaculate Conception Putnam, Connecticut 06260. Rinkinys 100 psl., kaina — 3 dol., gaunamas ir "Drauge".

Jau trečiasis Danguolės Sadūnaitės poezijos rinkinys anglų kalba. Tai vis daugiausia, atrodo, ankščiau spausdintųjų jos lietuviškų eilėraščių angliškiosios versijos. Akin krinta apšviesti eilėraščių iš premijuotosios poetės knygos "Baltas ievos medis". Be tradicinio ketureilinio ar panašaus posmo, be rimų, be klasiškinių pėdų grandies ir anglų kalboje Sadūnaitės eilėraščiai nepraranda savo itaigumo, įvaizdžių estetiškos jėgos ir žodinio bei jausminio akcento. Tam tikras anglų kalbos kondensuotumas šiuos eilėraščius net dar labiau apvalo nuo jiems mažiau reikšmingo ir eilėraščių nereikalingo luobo. O gal čia poetėi talkina ir baltojo eilėraščio formos giliau išsiskirianti tradicija anglų poezijos raidoje? Kiekvieno atveju, knygoje skaitome būdinguosius Danguolės Sadūnaitės eilėraščius, visai neužkliūdami minties, kad jie būtų vertimai. O jei vertimai pačios poetės, tai ir ne nustembam, jei vienur kitur gali pralenkti net patį originalą. Vertimas, ne vertimas, o vis tiek reikiama žavėtis šitokiais ir panašiais posmais:

THE SUNDAY WORSHIPPERS

We can go home now.
Each tree,
and each cloud

Albrecht Durer (vokiečių, 1471-1528)

Apštalai šv. Jona, šv. Petras, šv. Paulius ir evangelistas šv. Morkus

tų terminų labai taiklūs, kiti mažiau, bet vis priimtini. Ne taip prie širdies būtų slavizmas posakyje "su bėda apsigimusių veršiuko" (39 psl.).

Savo gyvenimo uždaviniu autorius yra pasirinkęs šv. Rašto studijas ir jo dėstymą. Taigi ši jo knyga ilgu darbo metu, pokalbių su studentais rezultatas. Autorius yra pačiame pejiūme — 55 m. amžiaus — ir per lygiai 30 kunigystės metų su šventraščio idėjomis gerai susigyręs. Taigi veiklas turiningas, paruoštas planingai, vengiant tuščiažodžizmo, nors skaitytojai norėtųsi, kad nebūtų vengiama ne nagrinėti su Naujuoju Testamentu su-

sietų problemų, kurių čia net ir žymiai mažiau negu Senajame Testamente. Bet čia tik veikalo pirmoji dalis. Lauksime, kokia bus antroji.

Šį veikalą ruošdamas, autorius susilaukė ir talkininkų. Jam buvo paslaugi teologiniai klausimai nuodėdžiai besidominti ses. Onutė Mikailaitė. Kalbos išlyginime sklandžiai pasidarbavęs Petras Balčiūnas; knygoje korektūros klaidos nepastebimos. Veikalas aprūpintas net ir mūsų pašių žymėjusio kartografo Juozo Andriaus žemėlapiu. Gaila, kad savo dailiai paruoštų skyrių pavadinimų vinjetų jau nebeįmanė per anksti miręs talentingas

have been shristened.
Home,
where the sun, our mother
waits for us:
Cutting bread.

• WORLD LITERATURE TODAY, Volume 52, Number 3, Summer 1978. A Literary Quarterly of The University of Oklahoma. Editor: Ivar Iwask, 630 Parington Oval, Room 110, Norman, Oklahoma 73019. Žurnalo metinė prenumerata \$13.50. Administracijos adresas: 1005 Asp Ave., Norman, Ok. 73019.

Korpusinė žurnalo dalis ši kartą skirta tarptautinės Neustadto literatūrinės premijos laureatui, Lietuvoje gimusiam lenkų rašytojui Czesław'ui Miłosz'ui. Ivarius autorius rašo apie jį ir jo kūrybą. Įvadiniamie straipsnyje redaktorius Ivar Iwask žvelgia į viso regiono tarp Baltijos ir Juodosios jūros tautų literatūrą, stabtelėja ir prie lietuvių, su Danelaičiu literatūriniam gyvenimui subrendusių net ankščiau už kitus. Premijos įteikimo iškilnių žodyje Czesław Miłosz, tarp kitko išsitaria: "Logically, I should not have preserved my identity as a poet faithful to his native tongue throughout thirty years of exile. I explain it by a mysterious influence of a land where I was born, Lithuania, and of a city where I went to school and university, Wilno".

Be kitų autorių apie Miłosz'ą rašo ir Tomas Venclova, taipgi primindamas: "We even graduated from the same university (separated by a quarter-century) it was Polish, and later Lithuanian, and then Sovietized; but its buildings were preserved, and along with them that smell of tradition which in a queer way sometimes outlives all historical catastrophes".

Žurnalo recenzijų puslapiuos aptariamos šios lietuviškosios knygos: Algimanto Bučio "Antikimirkas" (R. Silbajoris), Justino Marcinkevičiaus "Mazvydas" (R. Silbajoris), Mykolo Sluckio "Saulė vakarop" (Violeta Keleras) ir Jono Kalinausko "Pajevonio fragmentai" (J. Zdanys).

— Į šmeižtus gausiausiai atsakoma tylėjimu.

Ben Jonson

— Kas tau apie kitus liežuvauja, liežuvauja apie tave.

Ispanų patarlė

— Nėra pakankamos kompensacijos už neteisėtą šmeižtą.

Thomas Fuller

Michelangelo

Dievas sukuria Adomą (tapyba Slikto koplyčiose lubose, Vatikane)

Czesław Miłosz apie save ir poeziją

Red. pastaba. Lietuvoje, netoli Kėdainių, Stelmūose, prie Nevėžio, 1911 metais gimė lenkų rašytojas, esantis ir poetas Czesław Miłosz. Nuo 1939 m. Miłosz gyvena JAV, kur yra profesorius, kalbų mokslų daktaras, vienas iš lenkų literatūros premijų. Paskutiniais metais rašytojas yra pasitraukęs į šalis, kuriose yra laisvė, taika ir gerbiamas žmogus. Jis gyvena Berkeley mieste. Jo poezijos, beletristikos ir filosofiniai literatūriniai bei politiniai svarstymai knygos, išverstos į Vakarų pasaulio kalbas, yra patraukusios intelektualinių sluoksnių dėmesį. Rašytojas nėra natūralus ryšius ir su Lietuva: įvairiomis progomis meža su jais kontaktus. Šiame leidime be Santaros-Sviesos suvažiavimo jis taip pat dalyvavo su savo juo. Anksčiau jo poezijos vertimų rinkinys "Literatūra Lenkai". Čia spausdiname anos knygos autorinį įvadą ir kai kuriuos eilėraščius.

Šio įvado rašymas man yra ypač malonus uždavinys. Eilėraščiai yra kitaip skaitomi, jei šis tas žinoma apie jų autorį. Todėl pasistengsiu, gal būt lygumo ir patrauklumo kaina, keliuose puslapiuose duoti lyg ir suglaustą autobiografiją.

Gimiau 1911 m. prie Nevėžio, netoli Kėdainių, ir mano dokumentuose, žinoma, neminima nei pievų spalva, nei dainų aidai, kurie ateidavo vakarais iš užuosto kaimų. Tik sausas įrašas: "Kėdainiai, Lietuva. Mokyklą ir universitetą lankiau Vilniuje. Teisė mokslus baigiau iš užsipyriki, ir noro pasiduoti disciplinai. marinimasis buvo gal nereikalingas. Diplomą niekad nesinaudojau, o teisių studijas laikau elektiniu žinių rinkimu, dažniausiai tuščiu. Vienok turiu pripažinti, jog jos sukėlė manieje susidomėjimą sociologiniais klausimais, ir aš nežinau, ar man tai padėjo, ar pakenkė. Daug miečiau prisimeniu gimnaziją, ypač lotynų kalbos pamokas. Mes turėjome gerą mokytoją, "galilėji", kaip buvo anuomet vadinami Galicijos lenkai. Jis moko mokinius užkirsti Ovidijaus ir Horacijaus meile.

Pirmuosius savo eilėraščius spausdiniau studentų laikraštyje "Zagary". Galvodamas apie aną pradžią, sustojau ties užbręta likimo linija, nors mūsų polėkiai dažniausiai būna akli. Reikia sutikti, kad tuomet, kai mums atrodo, jog mes sau ant galvos dedam laurų vainiką, jo vietą būna tik lapuočiai. Ir atvirkščiai, tai, ką mes mažiau vertiname, dažnai reiškia pastovią vertybę — ir taip iki gyvenimo pabaigos. Vieni mūsų grupės nariai iš karto kalbėjo darniai, kiti miškojo. Man rodos, tuomet, kai priklausiau prie tų, kurie miškojo, buvau arčiausiai poezijos.

Mano vaizduotė suformavo lietuviškas panevėžio kaimas ir Vilniaus apylinkių miškai ir vandenys. Trakai, Zalliej Ežerai, Jašūnai — man magiški vardai. Mano santykis su Mickiewiczium buvo ir tebėra labai gyvas. Jame man visiškai nėra "lietuviškos egzotikos", viskas sava. Iš čia gal mano artimesnis ryšys su literatūros tradicija, negu kitų "avangardinių" lenkų poetų. Manęs netenkino nei varšuvinio "Skamandro" poetika, kurioje buvo per daug dėmesio skiriama melodijai, nei avangardistų metaforiniai darbai, kurie dažniausiai baigdavosi sakinio pusiausvyros sugriovimu, nes sakinių sprogdindavo vaizdai.

Aš mėginau atsiremti į eilėraščių liniją ir galimai tampriau ją suveržti, kad galėtų būti neparemta rimu. Kartais man tai pavykdavo.

Mano literatūrinės veiklos pradžia sutampa su didžiosios ekonominės krizės ir Hitlerio žengimo prie valdžios Vokietijoje laikais. Aš buvau maždaug sąmoningas tuo, kas artėjo. Aš ir mano draugai buvome vadinami

"katastrofiniais". Dalykų tvarka, kurią mačiau aplink save, laikiau pasmerkta žūti. Šiandien mano rūšies autoriams Lenkijoje prikišama sustojimas pusiaukelėje ir nedarymas logiškų išvadų, t. y. nelaukimas šviesos iš Rytų. Tačiau mūsų eilėraščiai kartais būdavo jaudinantys, nes reikėd visuotinį siaubą, o i "Rytų šviesą" tik negausieji tetikėjo.

Cia turiu įvesti mano giminaičio Oskaro Miłoszo — Miłosiaus asmenį. Nuo pirmo mūsų susitikimo, kurs įvyko 1931 m., nuolat palaikiau su juo korespondencijos ryšius ir 1934 - 1935 m. dažnai matydavomės Paryžiuje. Jau nam žmogui pažintis su tuo, kurs turėjo brožius biblinio pranašo, vaikščiojančio modernaus miesto gatvėmis, buvo didelis sukrėtimas. Savo naudai turiu pažymėti, jog aš gerai žinojau, ką turiu prieš save. Tokiems kaip jis yra taikomi Puškino žodžiai apie angelą, kuris savo išrinktiesiems deda ant lūpų anglies žariją ir i širdį duria lipsnojančią kardą, lyg gyvatės geluonį. Jo akys buvo paukščio akys, pridengtos blakstienomis, kuriai pakilus trykšdavo ugnis. Plėrusis paukštis. Aš jam esu už daug ką dėkingas. Kaip ir visa mano karta, sirgau perdėto kulto Vakarams liga, linkdamas i snobizmą. Jis mane gydyd savo staigumu. Rodydavo naujųjų prancūzų poetų eilėraščius ir sakydavo, jog jie žlugimo, ne jėgos išraiška. Jo dėka daug Vakarų literatūros lenkiškų imitacijų man prarado savo skonį. Jo manymu poezija tai toks daiktas, kuris amžij būvyje retai pasireiškia. Tik vieną kartą ji buvo pilnai apsiirėkusi — Biblijoje, Dievo padiktuota. Mūsų epochos raktą jis matė Goethės "Fauste" ir labai vertino Byroną. Nuolat mane ragindavo ir liepdavo mokyti. ("Atmink, kad būti poetu reiškia visų pirma būti žmogum šviesesniu už kitus"). Turėjo aiškia Europos įvykių raidos viziją ir po pasikalbėjimo su juo 1935 m. pavasarį gyvenau tokiu siaubu, lyg visa, kas blogiausia, jau būtų įvykę. Kai tų pačių metų vasarą grįždamas i Vilnių su juo skyrčiau ir reiščiau jam savo baimę, tarė: "O, dar ne tuoj. Karas prasidės 1939 m. ir teis penkerius metus." "Kas tai gebės pergyventi?" "Pergyvensi".

1935 - 1939 m. buvo man blogi metai. Negalėjau rasti jokios išeities iš bejėgiškumo atmosferos, kuri visus kankino. Tuomet visi save apgaudinėjo, dėdamiesi nežinią i kur viskas krypta. Tik karas mane privedė prie tvarkos, ypač 1940 - 44 m., kuriuos praleidau Varšuvoje, intensyviai dirbdamas. Deja, turėjau verstis be iliuzijų. Jei ryt turi įvykti pasaulio pabaiga, vis vien reikia padinti savo obelį — šiam dėsniui

met uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujojančių rašytojišką vikrumą tam, kad neprarastų valdančiųjų nepasitenkimo, o kitoj — i žaidimą, kankamai verta ja užsiimti. Tuomet uoliai prisijungiu prie nuomonės tų, kurie ją laiko tuščiu žaidimu. Skaitau prancūzų, anglų, lenkų poetų eilėraščius ir retai randu juose tai, kas galėtų pateisinti autorių ir spausdintojų pastangas. Atėmus atsitiktinumą momentą, kurs suteikdavo poezijai žavumo, šis menas vienoje žemės rutulio dalyje pavirto apmatu Kunigaikščio favoritu, naujo

Czesław Miłosz apie save ir poeziją

(Atkelta iš 3 psl.)

ir t.t. Visa tai nelabai patogiu, nes ši geografinė - šeimyninė maišytis dažniausiai ir lieka nesuprasta. Kodėl šveicarijose trys, tiksliau keturios kalbos, ir visi yra šveicarai, o kitur... Reikia kantrybės.

Lietuviui skaitytojui, be abejo, visa tai lengviau pademonstruoti. Trumpai apie mano kilmę, mūsų epocha stumia žmones į didelį maskaradą. Gėdindamasi arba bijoma prisipažinti kuo esama. Kaimiečiai pasisako esą darbininkais, ech-slava! žydai prisiseka karabes, aristokratai lissios gegužės eisenos — kuris iš mūsų nėra to matęs. Esama mūsų epochos būdingos baimės būti priskirti degeneruoti visuomenės klasei. Tai nešvarios sąžinės epocha. Čia ją nugalėkime.

Giminė, kurios vardą nešioju, yra kilus iš lužicų-sorbu ir pasiekus Kėdainius kolonizacijos metu, kažkur Zigmanto Augusto laikais. Anų laikų, t.y. XVI amžiaus, siekia dokumentai. Kai kurie Miłosz'ai praturtėjo Sapiegos tarnyboje ir nužygiavo dar toliau į rytus, į Gudiją. Tokia Drang nach Osten istorija. Apalmai, tai buvo vidutinė bajorija, kariavusi ir kitas smulkesnes tarnybas ėjęsi. Vienas Miłosz nužygiavo su Napoleonu ir Ispanija, ten vedė ir liko. Kitas prarado koją 1831 m. prie Ostrolenkos ir pagarsėjo tuo, kad vienas rusų generolui, pastūmusiam jį Varšuvos viešbutį, drožė medine koja per galvą ir nutrenkė nuo laiptų. Mano dėdukas, miręs prieš mano gimimą, dalyvavo 1863 m. sukilime ir stebuklingai išvengė Sibiro. Tai buvo kaolingas, kanapinių šučių bajoras, aistringai mėgęs medžioklę ir su užsidegimu prisidėjęs prie apylinkės gyventojų padaugėjimo. Kartą kaita vienos giminės tasoje, keisti vaisiai, kuriuos gimdo jos visuomeninės pozicijos griuviniai, "sūnų palaidūnų", žūstančių kažkur didelių miestų kloakose arba išganymo įjeikančių moksle ir mene — šios idėjos problemos beveik nėra lietuvių rašytojų. Thomas Mann gvilveno ją "Buddenbrooks" William Faulkner pietinių valstybių epopėjoje. Nieks nepasizymi tokia aštria opozicija klasei, iš kurios yra kilęs, kaip "sūnūs palaidūnai". Jų intelektualizmas žymia dalimi yra sukeltas noro duoti savo gyvenimui formą priešingą tai, kurią turėjo jų tėvai.

Oskar Miłosz, išauklėtas Prancūzijoje, rašęs prancūziškai, pripažino save lietuviu. Lenkų jis nemėgo. Ne lenkų apskritai, bet lenkų bajorijos, kurios blogumą jaunystėje gerai pažino, nes ji turėjo ypatingą talentą persekioti ir niekinti asmenis, iš jos tarpo kuo nors išsiskiriančius. Jam taip pat buvo svetimas kalba pagrįstas tautybės supratimas. "Gente lithuanus" terminą jis ėmė pažinti. Briuselyje, kaip Lietuvos atstovas Tarptautinėje komisijoje, mėginusio išspręsti Vilniaus klausimą (1919 m.) iš lenkų pusės turėjo priešą profesorių Askenazy. Jie ginčijosi lenkiškai. Man jis rašydavo arba prancūzų arba puikiai sena lenkų kalba, kurios, jei išmokė jo pirmas preceptorius, kažkoks ponas Doboszyński.

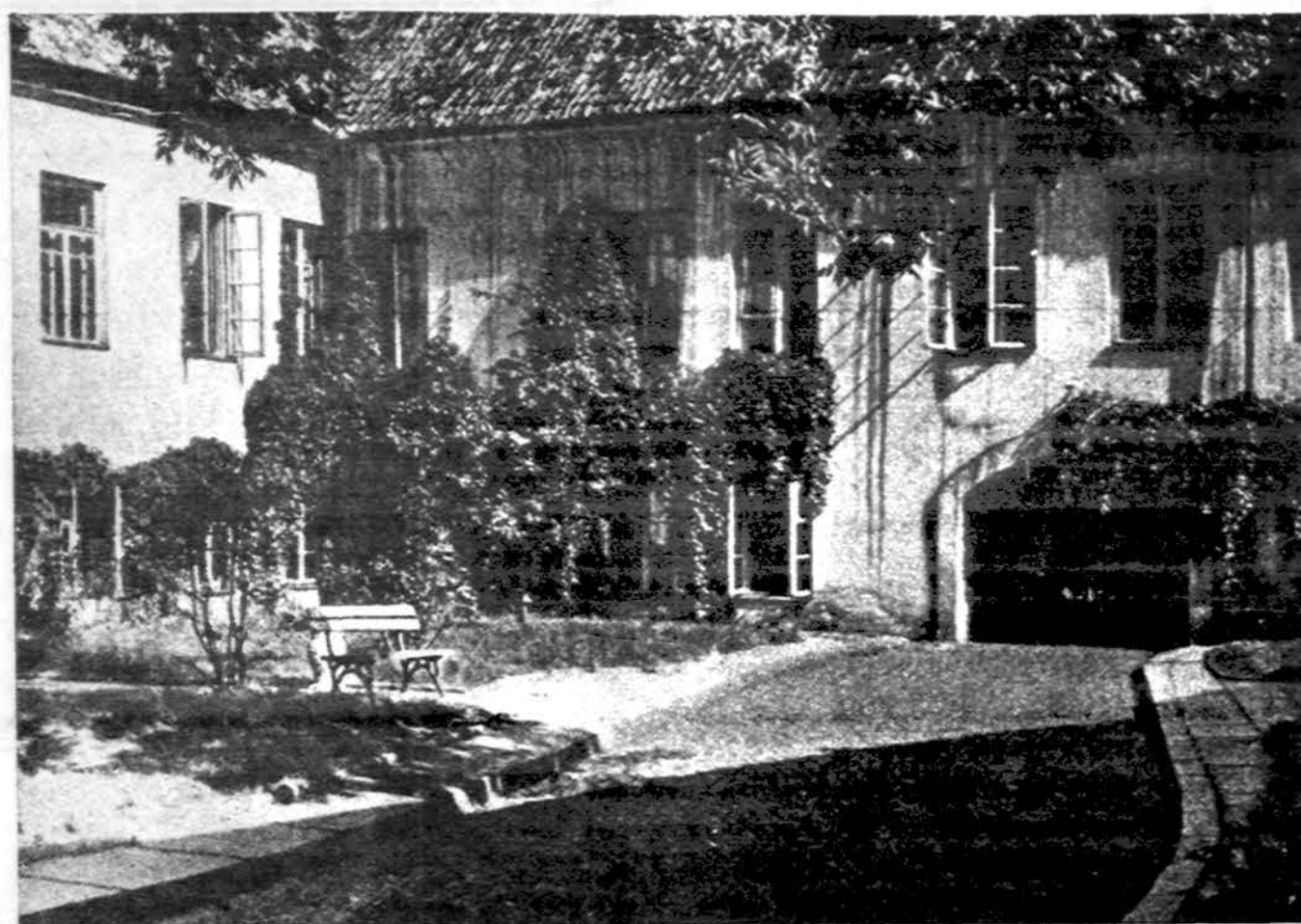
Lankydami Lietuvoje pasiuntinybėje, Malsherbes aikštėje, jausdavau šio pasaulio keistumą. Lietuvos pasiuntinių tuomet buvo Klimas (Miłosz jį visuomet minėdavo su didžiausia pagarba ir nuosirdaus draugiškumo akcentu). Taigi, mes su Klimu buvome gimę maždaug pusantro kilometro nuotolyje, bet tai buvo "svetima pasiuntinybė", nes aš buvau Vilniaus gyventojas, iš kitos sienos pusės. Nesibaigiantis paradoksas: pamatęs mano bobutę iš motinos pusės, kiekvienas ją pripažintų tikra lietuvaite: pavartęs jos asmens dokumentus pastebėtų, kad jos

pavardė yra Kunat arba Kūnatas, iš Syruč arba Siručių.

Visa tai yra lyg į vandenyno gelmę nugrimzdę kontinentai. Bet pėdsakus užtrindami nieko nelaimėtume, nebent norėtume būti žmonėmis, kilusiais iš niekur. Anas Europos kampelis yra neatskiriama su manim suaugęs ir aš nenorėčiau, kad mano vaikų jį užmirštų.

Šios knygos eilėraščiai nėra išverstų į "svetimą" kalbą. Juk aš šią kalbą girdėjau aplink save vaikystėje. Juozas Kekštas gražina mūsų bendrajai tėvynei tai, kas didele dalimi yra jos nuosavybė.

Žiūrėdamas atgal į savo poetinę veiklą, prieinu išvadą, jog ji galėjo būti geresnė. Tačiau nereikia užmiršti švelninančių aplinkybių. Vienas iš pirmųjų mano vaikystės prisiminimų yra raudonas nuo gaisro pirmojo pasaulinio karo dangus ir armuotų maurojimas. Karai, revoliucijos, vaikščiojimas per "žaliąsias sienas" — kiek energijos tuomet išleikvojama, norint savyje išlaikyti tikėjimą į žodžio vertę! Nes žodis neabejotinai yra silpnas tikrovės bendrininkas. Ir juo daugiau netikėtų patirimų toji tikrovė mums teikia, tuo aiškiau jaučiame, kad mes grojame fleitą išėjusių gaivalų akivaizdoje. Nelygybė tarp žodžio ir egzistencijos buvo, yra ir visuomet bus, bet kai kuriais laikotarpiais marginimas popieriaus juodais taškais

Kiemelis Vilniuje prie Adomo Mickevičiaus namo-muziejaus.

Nuotr. M. Filigello

keliais reikalauja iš mūsų tikrai lietuviško užsispyrimo.

Ši Juozo Kekšto knyga yra man brangi dovana. Išmėtyti po visus kontinentus, mes sudarome bendruomenę. Mūsų jungia ištikimybė visam tam, kas nepasiteisina nei skaitytojų skaičiui, nei garbė, nei kitam kuriam pelnei. Šiandien eilėraščiai, išleisti lietuvių ar lenkų kalba, tai lyg tas rankraštis, įdėtas į butelį ir

trenktas į jūrą. Tai bloga, nes, būdami gyvi žmonės, mes nepašaliname tuštumos ir norėtume įsivaizduoti akis ir veidus tų, kurie ima knygą ir rankas. Tai gera, nes strategijos ir taktikos amžiu prištinamės intencijų svarum. Mūsų bendruomenei priklauso taip pat tie nepažįstami man bičiuliai, kurie rado lėšų šiai knygai išleisti.

Yra čia tokių eilėraščių, kurie

man artimi, ir tokių, kurie šiaudien man atrodo kieno kito parašyti. Mano poezija, pradžioje dažnai "nesuprantama", formos požiūriu vis paprastesnė, bet tai nereiškia, kad ji darosi lengvesnė, nes įsiverždavo kito, labiau paslėpto pobūdžio sunkumas. Artimiausios man yra tos poemos, kurių nesu parašęs, bet galėčiau parašyti, jeigu — jeigu būčiau toks poetas, koks norėčiau būti. Bet kas yra, yra neatšaukiama.

Kultūrinė kronika

Santaros-Šviesos suvažiavimo programa

Kasmetinis Santaros-Šviesos suvažiavimas ir šiemet įvyks Tabor Farm, Sodus, Michigan, rugsėjo 7-10 d. Šiemetinis suvažiavimas yra jubiliejinis — 25-tasis. Suvažiavimo keturių dienų programa yra tokia:

Keturtdienis, rugsėjo 7 d.:

2 val. Pokalbis su Czesław Miłosz.
4 val. Vytautas Kavolis, "Liberalai moralinių kultūrų žemėlapyje".
8 val. Algis Rukšėnas, "Tartarus, arba posėdis pragare".
10 val. Mykolas Drunga ir kt.,

"Santaros-Šviesos klaidos ir trūkumai".

Penktadienis, rugsėjo 8 d.:

10 val. ryto Virginija Bird, "Amatininkų ir amatų raida Vilniuje 1860-1914 m."

11 val. Rimas Kriščiūnas, "Apsisprendimas emigruoti 1945-1950 m. dokumentuose".

2 val. Algimantas Gureckas, "Tautų apsisprendimas ir Rytų Europos taikos pagrindai".

4 val. Augustinas Idzelis, Vincas Rastenis, Tomas Venclova ir kt., "Žydų-lietuvių santykiai ir tų santykių svarstymai išvijoje".

8 val. Algirdas Landsbergis, Kostas Ostrauskas, Daiva Markelė, Rimvydas Šilbajoris,

"Žvilgsniai į Algirdo Landsbergio ir Kosto Ostrausko dramaturgiją".

10 val. Jonas Mekas, "Filmų dienoraščiai".

Šeštadienis, rugsėjo 9 d.

10 val. ryto Henrikas Nagys, "Žvilgsnis šiaurien ir Literatūros Lankų sąjūdį".

2 val. Czesław Miłosz ir Tomas Venclova, "Vilnius kaip dvasinio gyvenimo forma".

3:30 val. Aleksandras Stomas, "Lietuvos valstybingumo klausimai ir dabartinė padėtis".

5 val. Organizacinis ir AM ir M knygų leidimo fondo posėdis.

8 val. Poezijos vakaras: Vitalija Bogutaitė, Jonas Mekas, Czesław Miłosz, Henrikas Nagys, Liūnė Sutema, Tomas Venclova. Aldona Veščinaitė.

9:30 val. Aldonos Stempužienės-Švedienės rečitalis, akompanuoja Jonas Švedas: "Pokalbis su mirusiais vaikais" (Algimanto Mackaus žodžiai, Jono Švedo muzika), Julius Juzeliūno "Sutartinės" ir kt.

Sekmadienis, rugsėjo 10 d.:

Rimvydas Šilbajoris, "Rūstybės šviesa Kazio Borutos poezijoje".

Suvažiavimo metu — Stasio Krasausko grafikos darbų pomirinė paroda.

Registracija iš anksto: Suvažiavimo rengimo komisija, c/o Mr. V. Adamkus, Tabor Farm, Sodus MI 49126. Tel. 616-925-6404.

Vilniaus universiteto įkūrimo 400 metų sukakties minėjimas

Ateinantis Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimas, kuris ateinančiais metais įvyks Chicagoje, yra skiriamas Vilniaus universiteto 400 metų sukakties paminėti. Suvažiavimas įvyks 1978 metų rugpjūčio 31 — rugsėjo 3 dienomis, t. y. Darbo dienos savaitgalį. Jis bus Jaunimo centre. Tais klausimais Chicago židinio valdyba susitarė su centro valdyba Romoje. Židinio valdyba su ekspertų pagalba intensyviai posėdžiauja, norėdama parengti paskaitų planą, kuris būtų tokiu plačiu apimties ir labai reikšmingai sukakties paminėti.

150 metų nuo dramaturgo Henriko Ibseno gimimo

Bene labiausiai norvegų literatūrai keltus ir pasaulinį garą praskynę dramaturgas Henrikas Ibsenas, nuo kurio gimimo šiemet suėjo 150 metų. Visas kultūringasis pasaulis, ypač jo gimtoji Norvegija, šią sukaktį labai įspūdingai mini. Rašytojo gimtinėje Skien ir kitose vietose, kur jo buvo gyventa, šiemet Norvegijoje rengiami Ibseno dramų festivaliai, jo kūrybos rečitaliai, ne kartą visa tai jungiant ir su norvegų kompozitoriaus Edvardo Griego muzika. Kaip žinome, Ibseno drama "Peer Gunt" įkvėpė kompozitorių parašyti nemirtingąją Peer Gunto suita. Visi šie jubiliejiniai renginiai šiemet Norvegijoje gausiai lankomi iš viso pasaulio suplaukusiu turistų.

Tenka pastebėti, kad jaunystėje Ibsenui savo tėvynėje prisimušti nebuvo lengva. Rašytojas buvo nesuprastas, nepriimtas, smerkiamas. Tada Ibsenas pasirinko savanorišką tremtį ir 27 metus gyveno Italijoje ir Vokietijoje. Ir kada jo veikalai užkariavo Vakarų Europos teatrų scenas, Ibsenas grįžo tėvynėn, vis dar tenai sukeldamas literatūrinio gyvenimo audras. Mirė 1906 metais.

Ibseno veikalai nėra svetimi ir lietuviškajam teatrui. Nepriklausomybės laikais ir šiaurien dramaturgas buvo ir yra gana dažnas lietuviškosios scenos svečias. Patys žymieji jo veikalai yra išvesti ir lietuvių kalbon. Vyresnieji skaitytojai bei žiūrovai, be abejo, dar atsimena anų laikų Ibseno "Noros" pastatymą Vilniaus teatre, kur spektakliai, pagrindinės šios dramos roles atliekant Henrikui Kačinskui, Juozui Palubinskui ir Monikai Mironaitė, pasiekė tikras lietuviškojo teatro viršūnes.

Nauji leidiniai

• **TECHNIKOS ŽODIS**, 1978 m. Nr. 2. Leidžia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Žurnalas išina kas trys mėnesiai. Vyr. redaktorius — V. Jautokas, 5859 S. Whipple St., Chicago, IL 60629. Techninis redaktorius — J. Slabokas. Administruoja Antanas Brazdžiūnas, 7980 West 127 St., Palos Park, IL 60464.

Šiame numeryje: Redaktoriaus žodis (V. Jautokas), Terminologijos klausimai (V. Vaitys), Žmogaus mechanikos analogas susiekimo apsaugos tyrimuose (S. Bačkaitis), Mechanikos inžinerija ir šilumos mainai — lietuvių technologų įnašas (J. Bilėnas), Nesugrąžinamų procesų elektrocheminės studijos: Ksenono junginių redukcija (B. Jeselskis), Kas yra kūryba matematikoje (A. Liulevičius), Lietuvos mūro architektūros paminklai — nauji duomenys (A. Tamašauskas) ir lietuvių inžinierių bei architektų veiklos kronika. Žurnalas iliustruotas.

• **AKIRACIJAI**, 1978 m. liepos mėn. Nr. 7. Atviro žodžio mėnraštis. Leidžia Viewpoint Press, Inc., 6821 S. Maplewood Ave., Chicago, IL 60629. Redaguoja Redakcinė kolegija. Metinė prenumerata — 8 dol.

Šiame numeryje akcentuojamas PLB seimas, baigiamas pokalbis su dr. Vincu Maciuo liuanistinėmis temomis, spausdinamas įdomus pokalbis su Lenkijos opozicinio judėjimo dalyve Bogusla-

va Blaifer, aptariamas Jono Ju-rašo režisuotasis "Pasivaikščio-tuvių inžinierių ir architektų są-jungos Chicago skyriaus Techni-kinės spaudos sekcija. Žurnalas išina kas trys mėnesiai. Vyr. re-daktorius — V. Jautokas, 5859 S. Whipple St., Chicago, IL 60629. Techninis redaktorius — J. Sla-bokas. Administruoja Antanas Brazdžiūnas, 7980 West 127 St., Palos Park, IL 60464.

Šiame numeryje: Redaktoriaus žodis (V. Jautokas), Terminologi-jos klausimai (V. Vaitys), Žmo-gaus mechanikos analogas susi-ekimo apsaugos tyrimuose (S. Bačkaitis), Mechanikos inžinerija ir šilumos mainai — lietuvių technologų įnašas (J. Bilėnas), Nesugrąžinamų procesų elektrocheminės studijos: Ksenono jun-ginių redukcija (B. Jeselskis), Kas yra kūryba matematikoje (A. Liulevičius), Lietuvos mūro archi-tekūros paminklai — nauji duomenys (A. Tamašauskas) ir lietuvių inžinierių bei architektų veiklos kronika. Žurnalas iliust-ruotas.

• **AKIRACIJAI**, 1978 m. liepos mėn. Nr. 7. Atviro žodžio mėn-raštis. Leidžia Viewpoint Press, Inc., 6821 S. Maplewood Ave., Chicago, IL 60629. Redaguoja Redakcinė kolegija. Metinė pre-numerata — 8 dol.

Šiame numeryje akcentuojamas PLB seimas, baigiamas pokalbis su dr. Vincu Maciuo liuanistinėmis temomis, spausdinamas įdomus pokalbis su Lenkijos opozicinio judėjimo dalyve Bogusla-

va Blaifer, aptariamas Jono Ju-rašo režisuotasis "Pasivaikščio-tuvių inžinierių ir architektų są-jungos Chicago skyriaus Techni-kinės spaudos sekcija. Žurnalas išina kas trys mėnesiai. Vyr. re-daktorius — V. Jautokas, 5859 S. Whipple St., Chicago, IL 60629. Techninis redaktorius — J. Sla-bokas. Administruoja Antanas Brazdžiūnas, 7980 West 127 St., Palos Park, IL 60464.

Šiame numeryje: Redaktoriaus žodis (V. Jautokas), Terminologi-jos klausimai (V. Vaitys), Žmo-gaus mechanikos analogas susi-ekimo apsaugos tyrimuose (S. Bačkaitis), Mechanikos inžinerija ir šilumos mainai — lietuvių technologų įnašas (J. Bilėnas), Nesugrąžinamų procesų elektrocheminės studijos: Ksenono jun-ginių redukcija (B. Jeselskis), Kas yra kūryba matematikoje (A. Liulevičius), Lietuvos mūro archi-tekūros paminklai — nauji duomenys (A. Tamašauskas) ir lietuvių inžinierių bei architektų veiklos kronika. Žurnalas iliust-ruotas.

• **AKIRACIJAI**, 1978 m. liepos mėn. Nr. 7. Atviro žodžio mėn-raštis. Leidžia Viewpoint Press, Inc., 6821 S. Maplewood Ave., Chicago, IL 60629. Redaguoja Redakcinė kolegija. Metinė pre-numerata — 8 dol.

Šiame numeryje akcentuojamas PLB seimas, baigiamas pokalbis su dr. Vincu Maciuo liuanistinėmis temomis, spausdinamas įdomus pokalbis su Lenkijos opozicinio judėjimo dalyve Bogusla-

— Vienas melas sugadina tūkstantį tiesų.

Ašanti patarė

— Vienas melas sugadina tūkstantį tiesų.

Ašanti patarė

Henrikas Ibsenas savo darbo kambaryje ano meto Norvegijos sostinėje Christianijoje, vėliau pavadintoje Oslo.

Nuomonės ir pastabos

Ar neužtenka šmeižti mūsų ir kitų mokslininkus

Vienas buvęs Holivudo korespondentas neseniai (1978.8.12) Jūsų dienraščiui kultūriniam priede, atpasakojo a.a. Edmundo Laucevičiaus pomirintinės knygos apie knygrišybą Lietuvoje XV-XVII a. turinį ir pabėręs visą glėbį tuščių komplimentų, dėl kurių velionis autorius tik galėtų išsižiešti, daro tokią išvadą: "Kaip puiku, kad E. Laucevičius sugėdino, geografiniai, kalbininkai ir kitokie nesibijoję pataisyti pataisyti daugybės svetimųjų paskelbtų ir melagingai įpirštų ne-taisybių lengvatikiams". Vadinasi, pagal tą korespondentą, ligi šiol tie mūsų "protorikai, istorikai... ir kitokie" buvo nevykėliai, bairikai ir lengvatikai, o lenkai ir aplamai svetimieji mokslininkai — melagiai.

Norėčiau, kad tas koresponden-tas nurodytų bent vieną mūsų

mokslininką, kuris savo tyrinėjimuose nebūtų įšmeižęs tiesos, vi-siškai nebijodamas, ar jo išvados sutaps, ar susikirs su kitų mokslininkų išvadomis. Taip pat neži-rėdamas, ar tos išvados bus mums naudingos, ar ne. Norė-čiau taip pat paklausti, kuris lenkų, vokiečių ar kt. tautų mokslininkas būtų užsiėmęs kam nors melą įpiršti. Taip pat ne-bėjo ir nesibijoję pataisyti lenkų melą ir neteisębės! Būtų tolygiai puiku, jei mūsų proistorikai, is-torikai, geografiniai, kalbininkai ir kitokie nesibijotų ir įstengtų pa-taisyti daugybės svetimųjų paskelbtų ir melagingai įpirštų ne-taisybių lengvatikiams". Vadinasi, pagal tą korespondentą, ligi šiol tie mūsų "protorikai, istorikai... ir kitokie" buvo nevykėliai, bairikai ir lengvatikai, o lenkai ir aplamai svetimieji mokslininkai — melagiai.

Nesistebiu, kad visokių nesą-monių pasitaiko, bet keista, kad vis daugiau vietos tokiems ne-liais ir lengvatikiams, o lenkai ir aplamai svetimieji mokslininkai rašiniams skiriama mūsų spau-doje.

Su pagarba,
Vincas Trumpa

Vytautas Ignas

Pasaka (ilno raižiny, 13" X 30")